นานาทัศนะ
ก๊อบปี้ซอฟท์แวร์
สร้างสรรค์หรือทำลาย

กองบรรณาธิการ

จากอดีตกาลที่ผ่านมาประเทศเราได้รับเอาเทคโนโลยีจากต่างประเทศมาตลอด ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พณิชยกรรม ฯลฯ สิ่งหนึ่งที่มักจะเกิดขึ้นตามมาเสมอก็คือ ปัญหาการควบคุมการใช้เทคโนโลยีนั้นให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมและการใช้งานในบ้านเรา เทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ก็เช่นเดียวกันที่เราได้รับเข้ามาเมื่อหลายสิบปีที่แล้ว ในระยะแรกเรานำมาใช้งานกับหน่วยงานบางหน่วยงาน และเริ่มแพร่หลายไปยังหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในประเทศ จนในปัจจุบันคนส่วนใหญ่รู้จักคอมพิวเตอร์กันเป็นอย่างดี และผลที่ตามมาได้เกิดธุรกิจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มากมาย อาทิเช่น ธุรกิจรับเขียนและพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ บริษัทผู้ขายเครื่องคอมพิวเตอร์ สถาบันอบรมคอมพิวเตอร์หรือศูนย์คอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ฯลฯ รวมทั้งมีบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์เกิดขึ้นมากมาย มีการดำเนินกิจกรรมระหว่างองค์กรหรือธุรกิจร่วมกัน เกิดเป็นสังคมใหม่ขึ้นมาคือ **"สังคมคอมพิวเตอร์"** การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมคอมพิวเตอร์จะต้องอาศัยปัจจัยหลาย ๆ อย่างประกอบกัน ปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่จะขาดไม่ได้ก็คือ ซอฟท์แวร์และฮาร์ดแวร์ ในการดำเนินกิจกรรมของคอมพิวเตอร์ ฮาร์ดแวร์ก็เปรียบเสมือนแขน ขา อวัยวะต่าง ๆ ที่มีซอฟท์แวร์เป็นสมองสั่งงานให้ฮาร์ดแวร์ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ การดำเนินกิจกรรมด้านคอมพิวเตอร์นั้น จะขาดฮาร์ดแวร์หรือซอฟท์แวร์ส่วนหนึ่งส่วนใดไม่ได้ หรือถ้าหากมีปัญหากระทบต่อส่วนหนึ่งส่วนใดก็จะมีผลถึงการพัฒนาสังคมคอมพิวเตอร์ของเราแน่นอน

*จากหนังสือฎีกาธุรกิจ จัดทำโดยศูนย์พัฒนากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ซอฟท์แวร์ได้รับการคุ้มครองหรือไม่

ปัจจุบันสังคมคอมพิวเตอร์มีความตื่นตัวมากกว่าเมื่อหลายสิบปีที่ผ่านมา มีผู้นิยมใช้คอมพิวเตอร์กันแพร่หลาย มีการพัฒนาดัดแปลงทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟท์แวร์เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานในสังคมคอมพิวเตอร์ของบ้านเรา มีการนำเอาโปรแกรมสำเร็จรูปจากต่างประเทศเข้ามาใช้กับงานกันมากขึ้น บ้างก็จัดซื้อมาโดยตรงจากต่างประเทศ บ้างก็หาซื้อจากร้านขายคอมพิวเตอร์ทั่วไป หรือบ้างก็ขอก๊อบปี้เขามา โดยที่ผู้นำมาใช้ไม่แน่ใจว่าวิธีการที่นำซอฟท์แวร์นั้นมาจะถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ หรือผู้ที่เขียนหรือพัฒนาโปรแกรมออกมาจำหน่ายจะแน่ใจว่า โปรแกรมหรือซอฟท์แวร์ที่เขียนขึ้นมานั้นได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายหรือไม่ ***จากกฎหมายไทยในมาตรา 4 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521** บัญญัติไว้ว่า งานที่ถือว่าได้รับการคุ้มครองในแบบลิขสิทธิ์ ได้แก่ *"งานสร้างสรรค์ประเภทวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัตถุ ภาพยนตร์ งานแพร่เสียงแพร่ภาพ หรืองานอื่นใดอันเป็นงานในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์หรือแผนกศิลปะ"* อันจะเห็นได้ว่ากฎหมายเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ในบ้านเราไม่ได้กล่าวถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือซอฟท์แวร์โดยตรง แต่ในสหรัฐอเมริกาได้มีการแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ให้รวมถึงคอมพิวเตอร์ซอฟท์แวร์ด้วยอย่างชัดแจ้งตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 โดยได้บัญญัติไว้ว่า "โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หมายถึง ชุดของข้อความหรือคำสั่งที่ใช้โดยตรงหรือโดยอ้อมกับเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อที่จะก่อให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่ง" (A computer program is a set of statement or instructions to be use directly or indirectly in a computer in order to bring about a certain result) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า หากมีกรณีพิพาทเกิดขึ้นเกี่ยวกับการก๊อบปี้ในบ้านเรา การชี้ขาดของคดีขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของศาลยุติธรรมที่จะตีความซอฟท์แวร์นั้นว่าอยู่ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์หรือไม่เท่านั้น

ปัญหาการก๊อบปี้

แม้ว่าคุณค่าของซอฟท์แวร์จะมีมากมายเหลือคณานับ ซึ่งผู้พัฒนาซอฟท์แวร์จะต้องทุ่มเททั้งความคิด แรงกาย และเวลาให้กับการสร้างสรรค์ขึ้นมา แต่ผู้ใช้จะคำนึงถึงข้อนี้หรือไม่ เนื่องจากซอฟท์แวร์ส่วนใหญ่ที่มาจากต่างประเทศมีราคาแพง และความต้องการของผู้ใช้ในบ้านเราที่จะเรียนรู้เทคโนโลยีอันนี้มีมาก จึงทำให้เกิดปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งในสังคมคอมพิวเตอร์ก็คือ "ปัญหาการก๊อบปี้ซอฟท์แวร์" การก๊อบปี้ซอฟท์แวร์ได้มีในต่างประเทศเช่นในสหรัฐอเมริกามานานแล้ว และได้แพร่หลายเข้ามาในบ้านเราเมื่อไม่นานมานี้เอง อันมีผลกระทบโดยตรงกับการพัฒนาซอฟท์แวร์โดยเฉพาะผู้เขียนหรือพัฒนาซอฟท์แวร์ออกมาจำหน่าย จนปัจจุบันปัญหาการก๊อบปี้ก็ยังไม่ได้มีการแก้ไขกันจริงจัง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดโทษมหันต์ต่ออนาคตการพัฒนาซอฟท์แวร์ในสังคมคอมพิวเตอร์ไทยหรือไม่ ลองมาฟังความคิดเห็นของบุคคลผู้อยู่ในวงการคอมพิวเตอร์ไทยว่า เขาเหล่านั้นมีความคิดเห็นในปัญหานี้อย่างไร

คุณประสงค์ ลิ้มศิริชัย

Senior System Support Officer
ฝ่ายคอมพิวเตอร์
บริษัท ค้าสากลซิเมนต์ไทย จำกัด

"อุปสรรคในการพัฒนาซอฟท์แวร์อย่างหนึ่งก็คือการก๊อบปี้ ถ้ามีมากมายอย่างนี้ต่อไป พวกบริษัทซอฟท์แวร์เฮาส์ก็คงจะไม่เกิดขึ้นเลย คนที่เสียประโยชน์ย่อมเป็นผู้ใช้ จะไม่มีซอฟท์แวร์ใหม่ ๆ ดี ๆ ใช้งาน ส่วนผู้ขายถึงไม่มีของขายก็ไม่เดือดร้อน ในบ้านเราผู้ซื้อเองคิดว่าซอฟท์แวร์นั้นไม่มีค่าเลย ที่จริงแล้วเป็นการมองที่ผิดอย่างมหันต์ทีเดียว ถ้ามีเครื่องแต่ขาดซอฟท์แวร์ก็เหมือนกับรถไม่มีน้ำมัน ลองคิดกันดูว่าถ้าเราซื้อซอฟท์แวร์มาใช้ ย่อมทำให้พวกซอฟท์แวร์เฮาส์ยืนอยู่ได้ และธุรกิจก็จะดำเนินไปได้ด้วยดี ส่วนวิธีป้องกันการก๊อบปี้คงเป็นไปไม่ได้ นอกเสียจากให้มีการจดลิขสิทธิ์อย่างรัดกุม หากมีการก๊อบปี้จะสามารถฟ้องร้องได้เต็มที่ให้เป็นคดีตัวอย่าง อีกวิธีหนึ่งคือ ขายราคาถูกไปเลย แล้วใครจะมาเสียเวลาก๊อบปี้ ลูกซื้อของที่มีคู่มือพร้อมและมีคนสอนให้ด้วยนิดหน่อยไม่ดีกว่าหรือ"

สกู๊ปพิเศษ

คุณวิชิต ปุณวัตร
รักษาการเลขาธิการ
สมาคมคอมพิวเตอร์แห่งประเทศไทย

"การก๊อบปี้ซอฟท์แวร์โดยหลักศีลธรรมไม่เหมาะสมแน่ เพราะเป็นการขโมยความคิดจากการลงทุนลงแรงของคนอื่น ในแง่ธุรกิจก็ไม่ถูกเช่นกัน ผู้เขียนซอฟท์แวร์ไม่ได้ค่าตอบแทนที่ควรจะได้ มีแต่จะสูญเปล่าถูกคนอื่นเอาไปกิน เกิดความท้อถอย ทำให้วงการคอมพิวเตอร์ในประเทศหยุดการพัฒนา ผมมีความเห็นว่าการมีลิขสิทธิ์ซอฟท์แวร์จะช่วยปกป้องได้ทางหนึ่ง เราไม่ต้องเป็นห่วงว่าจะต้องซื้อซอฟท์แวร์ราคาแพงจากต่างประเทศ ผมว่าดีเสียอีก เพราะทำให้เราเกิดความมุมานะ และแรงผลักดันในการสร้างของเราเอง แต่มีผลเสียตรงที่ค่าใช้จ่ายการทำงานทางคอมพิวเตอร์มากขึ้นเท่านั้น ผลดีก็คือทำให้เกิดการพัฒนาในอุตสาหกรรมซอฟท์แวร์ เพราะว่าคนไทยเสียอยู่อย่าง ถ้ายังไม่มีปัญหาเรามักไม่ยอมทำอะไร ทั้ง ๆ ที่มีความสามารถ ส่วนวิธีการป้องกันโดยวิธีทางกฎหมายคงไม่ได้ผลร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่จะช่วยให้การก๊อบปี้ลดน้อยลง คนที่นำซอฟท์แวร์ไปก๊อบปี้จะระมัดระวังมากขึ้น เราต้องแยกประเด็นจุดมุ่งหมายของการก๊อบปี้ว่าทำเพื่อการศึกษาหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า ถ้าในกรณีแรกไม่ควรถือว่ามีความผิด ยกเว้นแต่ทำเพื่อหวังกำไร นอกจากนี้ยังติดปัญหาการตีความเพราะไม่เคยมีคดีสิ้นสุดที่จะใช้เป็นมาตรฐานในการพิจารณา อีกสาเหตุหนึ่งคือซอฟท์แวร์ส่วนใหญ่มาจากต่างประเทศมีการพัฒนาตลอดเวลา ซึ่งเราก็รับเข้ามาเรื่อย ๆ แต่ซอฟท์แวร์ในบ้านเราตลาดยังแคบ ดังนั้นจึงไม่มีแรงจูงใจให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเอาจริงเอาจังกับเรื่องนี้เท่าที่ควร การก๊อบปี้ก็ยังคงมีอยู่ต่อไปจนกว่าตลาดเริ่มกว้างขึ้น ขณะนี้เราเริ่มมองเห็นปัญหาแล้วทั้งทางรัฐบาลโดยกรมทะเบียนและกรมสรรพากรกำลังดำเนินการอยู่ ส่วนสมาคมคอมพิวเตอร์แห่งประเทศไทยจะทำการประมวลความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการคอมพิวเตอร์ทุกแขนง โดยชมรมวิชาการของสมาคมฯจะจัดสัมมนาในหัวข้อเรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์ขึ้น ประมาณเดือนมีนาคมที่จะถึงนี้ และรวบรวมความคิดเห็นทั้งหมดสรุปเสนอแก่ทางสมาคมฯ ซึ่งจะนำบทสรุปนี้เสนอให้รัฐบาลรับไปพิจารณาต่อไป กิจกรรมในครั้งนี้เป็นการจัดการภายในกันเองไม่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ"

ดร.ทวีศักดิ์ กออนันตกูล

รองผู้อำนวยการสถาบันประมวลข้อมูลเพื่อการศึกษาและการพัฒนา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

"เรื่องการก๊อบปี้ดิสค์ผมว่ามันผิดในแง่ของศีลธรรม เพราะเท่ากับเป็นการขโมยเงินจากกระเป๋าของคนอื่น ในกรณีที่ผู้เขียนโปรแกรมมีจุดประสงค์ทางการค้าหรือผลตอบแทนจากการขาย ทำให้ขาดรายได้ที่ควรจะได้ ทั้ง ๆ ที่เสียเงินลงทุนและเวลาไปเป็นจำนวนมาก ยกตัวอย่างในต่างประเทศเขาต้องใช้เงินในการเขียนซอฟท์แวร์แต่ละโปรแกรม 5 แสนเหรียญสหรัฐฯ ราคาขายปลีก 60 เหรียญสหรัฐฯ จะต้องขายให้ได้ 40,000 ชุด หักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วคนเขียนได้แค่ 15 เหรียญสหรัฐฯ ต่อชุดเท่านั้นเอง แต่ตลาดของเมืองไทยทำแบบนั้นไม่ได้ เพราะถึงยังไงยอดขายไม่มีทางถึง 10,000 ชุดด้วยซ้ำ อย่างเก่งก็ขายได้สัก 1,000 ชุด และต้องตั้งราคาสูงเพื่อให้คุ้มทุน จึงเป็นสาเหตุของการก๊อบปี้ซอฟท์แวร์กันขึ้น ทำให้คนเขียนหมดกำลังใจทำงาน ผมคิดว่าโดยหลักการที่ชอบธรรมคือ อย่าก๊อบปี้แล้วจะเกิดประโยชน์ ผู้ผลิตซอฟท์แวร์ควรมีโอกาสชี้แจงผู้ขายและผู้ใช้ ปลูกฝังความรู้สึกที่ว่าการก๊อบปี้คือการขโมยทรัพยากรทางสติปัญญา เพราะว่าซอฟท์แวร์เป็นสิ่งไม่มีตัวตน คนจึงไม่ค่อยรู้สึกว่ามันผิด ส่วนแนวทางแก้ไขคือให้ทุกคนมีส่วนในการรับผิดชอบโดยเริ่มที่ตัวเองก่อน ไม่ต้องไปหวังให้คนอื่นทำ สำหรับซอฟท์แวร์ต่างประเทศที่เอามาก๊อบปี้กันเป็นเรื่องที่ให้ความเห็นยาก เพราะเรายังต้องอาศัยเทคโนโลยีจากต่างประเทศอยู่ แต่ผมคิดว่าเราควรมองจุดพอดีเหมือนกับประเทศอื่น ๆ เขาทำกัน คือกำหนดระยะเวลาของการก๊อบปี้ในช่วงกี่ปีหลังจากนั้นก็จะเริ่มผลิตเองเหมือนกับที่ประเทศไต้หวันทำมาแล้ว วิธีการที่ถูกต้องคือ แต่งตั้งตัวแทนของซอฟท์แวร์ต่างประเทศแต่ละตัวในไทยคอยดูแลผลประโยชน์ทั้งหมด

การออกกฎหมายลิขสิทธิ์ป้องกันทรัพย์สินทางปัญญาทำได้ยาก ผมเองยังไม่รู้ว่าวิธีไหนถึงจะได้ผลดี และแม้ว่าจะออกมาตอนนี้ก็ใช่ว่าจะใช้บังคับได้ทันทีหรือครอบคลุมการก๊อบปี้ได้ทั้งหมด แต่ก็เป็นสิ่งที่ควรจะมีเพื่อให้คู่กรณีสามารถตกลงกันเองได้ง่ายขึ้นโดยตีความตามตัวบทกฎหมายได้เลย ในต่างประเทศเขาจะมีสัญญาติดไว้บนดิสค์เป็นเงื่อนไขครบถ้วนดำเนินคดีได้โดยไม่ต้องอ้างอิงกฎหมายลิขสิทธิ์อีก แต่กฎหมายไทยยังไม่ยอมรับใบปลิวซึ่งพิมพ์โดยผู้ขายหรือผู้ผลิต จึงต้องพิจารณาตามขั้นตอนของกฎหมาย"

นายแพทย์ ณรงค์ บุณยะรัตเวช

ภาควิชาออโธปิดิก
โรงพยาบาลศิริราช

"สำหรับซอฟท์แวร์ในประเทศผมคิดว่าขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของคนเขียนมากกว่า บางคนเขียนเพื่อต้องการชื่อเสียง ใครจะเอาไปก๊อบปี้หรือทำอะไรก็ได้ตามสบาย ส่วนอีกพวกหนึ่งอาจจะเขียนเพื่อจุดประสงค์อื่น เช่นการค้า การก๊อบปี้เช่นนี้ย่อมมีปัญหายุ่งยากเกิดขึ้น เพราะว่าคนที่ก๊อบปี้ไปแล้วแฝงในรูปฟรี หรือดัดแปลงของเดิมนิดหน่อยแต่ใส่ชื่อตัวเอง อย่างนี้น่าเกลียดมาก ส่วนในแง่ของกฎหมายลิขสิทธิ์ทางปัญญาของซอฟท์แวร์โดยตรงยังไม่มี แต่จัดอยู่ในวรรณกรรมประเภทหนึ่ง จึงมีจุดที่เลี่ยงได้เพราะกฎหมายไม่สามารถครอบคลุมได้หมดว่า การก๊อบปี้ลักษณะไหนถือว่าเป็นการละเมิด และการที่จะปกป้องลิขสิทธิ์ของผู้เขียนซอฟท์แวร์ ผมคิดว่าควรตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อดูแลรับผิดชอบโดยตรง เพราะประเทศไทยคงจะไม่เจริญทางฮาร์ดแวร์เท่าใดนัก ทุกอย่างยังต้องซื้อจากต่างประเทศ สิ่งที่ทำได้เองคือ สร้างซอฟท์แวร์ เราต้องผลักดันให้บุคคลเหล่านี้มีพื้นฐานมั่นคงขึ้น จะได้มีกำลังใจทำงานต่อไป โดยการคุ้มครองผลงานที่เขาผลิตออกมา ในความเห็นของผมน่าจะเน้นเรื่องนี้ให้มาก และกระตุ้นให้คนในวงการเห็นคุณค่าของซอฟท์แวร์ที่ออกมาในรูปของปัญญาไม่ใช่ใบหุ้นหรือเพียงแค่ดิสค์แผ่นเดียว วิธีแก้อีกทางหนึ่งคือ ไม่ควรตั้งราคาซอฟท์แวร์สูงเกินไป โอกาสที่คนอื่นจะนำไปก๊อบปี้ย่อมสูงตามไปด้วย แต่ถ้าเป็นซอฟท์แวร์ต่างประเทศ ผมคิดว่าป้องกันยากทีเดียว ถึงแม้จะมีความผิดเราก็ยังแอบก๊อบปี้กันมาเรื่อย ๆ ในลักษณะเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกัน เพราะราคาซอฟท์แวร์ต่างประเทศแพงมาก ดังนั้นการก๊อบปี้จึงเป็นแนวทางที่เราสามารถใช้ประโยชน์จากซอฟท์แวร์ต่างประเทศได้"

พ.ต.ประพัฒน์ อุทโยภาศ

นักวิชาการ ศูนย์กิจกรรมพิเศษ
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

"เรื่องการก๊อบปี้ดิสค์ถ้าเป็นกรณีของกฎหมายหรือศีลธรรมจรรยาย่อมผิดแน่ ๆ ร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะเราละเมิดลิขสิทธิ์โดยไม่ได้จ่ายค่าตอบแทนที่ผู้เขียนควรได้รับทั้งซอฟท์แวร์ในประเทศและต่างประเทศ หากมองอีกแง่หนึ่งในส่วนของซอฟท์แวร์ต่างประเทศ ถ้าเราไม่มีการก๊อบปี้อย่างเสรีเท่าที่เคยทำมาเชื่อว่าวงการไมโครคอมพิวเตอร์ในประเทศไทยคงไม่เจริญถึงขนาดนี้ แต่ควรจะทำต่อไปหรือไม่มันเป็นเรื่องที่พูดยาก ตามความคิดเห็นส่วนตัวผมก็อยากได้ของฟรีมากกว่า ลองคิดดูว่าเราเป็นประเทศค่อนข้างล้าหลังด้านนี้ ถ้าเป็นการเผยแพร่ทางวิชาการน่าจะก๊อบปี้ได้ หรืออาจจะให้รัฐบาลสนับสนุนซื้อลิขสิทธิ์จากเจ้าของเหมือนกับที่ไต้หวันทำอยู่ ซึ่งจะช่วยให้คอมพิวเตอร์บ้านเราเดินหน้าต่อไปได้ มีคนใช้กันแพร่หลาย แต่ถ้ามีการจำกัดหรือคุมกำเนิดกันจริง ๆ แล้ว คอมพิวเตอร์บ้านเราจะตายเลย เช่น ผมเริ่มเล่นคอมพิวเตอร์โปรแกรมวิสิแคลค์มา พอเล่นจบผมคงไม่มีเงินซื้อโลตัส คงจะเล่นแต่วิสิแคลค์ไปจนกระทั่งเลิก ดังนั้นผมว่าทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้จะดีกว่า ถ้าเราเอะอะตึงตังขึ้นมา หากผิดพลาดหรือทำไม่ได้ มันก็จะตายกันทั้งหมด แต่ในกรณีโปรแกรมของไทย ผมเห็นด้วยว่าเราไม่ควรมีการก๊อบปี้ทั้งขายและใช้ เป็นการสนับสนุนผู้เขียนโปรแกรม และขายในราคาพอสมควร คนใช้คอมพิวเตอร์จะสามารถซื้อใช้ได้ นอกจากนี้ควรมีการ update โปรแกรมให้ลูกค้า ส่วนการออกกฎหมายลิขสิทธิ์ ทางที่ดีคือคุ้มครองลิขสิทธิ์ซอฟท์แวร์ในบ้านเราเองดีกว่า แต่แนวทางจะเป็นอย่างไรผมไม่ทราบ ถ้าเป็นซอฟท์แวร์จากต่างประเทศ หลายคนมีความเห็นตรงกับผมว่าไม่ควรมีการควบคุม เพราะในสภาพแวดล้อมของไทยในปัจจุบัน เราควรปล่อยไปเฉย ๆ อย่าคุ้ยแคะเรื่องนี้ออกมา นอกเสียจากจะโดนบีบจริง ๆ ค่อยว่ากันอีกที

ส่วนอนาคตซอฟท์แวร์ในบ้านเราคงจะดีขึ้น เพราะทุกคนพยายามทำอะไรใหม่ ๆ ออกมาหลายอย่าง เช่น พวกเวิร์ดโปรเซสเซอร์ ภาษาไทย 25 บรรทัด ส่วนใหญ่เป็นซอฟท์แวร์ที่ใช้ภาษาไทยและอ้างอิงของต่างประเทศมากกว่า เพราะคงเป็นไปได้ยากที่เราจะสร้างซอฟท์แวร์ที่ใช้งานโดยทั่วไปแบบต่างประเทศ ยกเว้นซอฟท์แวร์เฉพาะงานบางอย่างคนไทยสามารถทำได้แน่"

สกู๊ปพิเศษ

คุณ อัญชลี จำรัสฤทธิรงค์

ผู้อำนวยการศูนย์ไมโครแล็บ ธนาคารกสิกรไทย

"โอ้โห! ไม่อยากให้มีก๊อบปี้เลย เพราะนึกถึงคนที่นั่งคิดกว่าจะได้แทบแย่ ใช้เวลาและการลงทุนมาก ย่อมหวังตัวเงินกลับมาเพื่อคิดซอฟท์แวร์ตัวอื่น เขาจึงท้อแท้หมดกำลังใจ แค่เอาแนวความคิดของคนอื่นมาพัฒนาก็ทารุณแล้ว เพราะคนคิดทีหลังย่อมได้เปรียบ แต่แบบนี้ยังพอให้อภัย ถือซะว่าเป็นการสร้างสรรค์ ถ้าลอกหมดทั้งโปรแกรมแบบนี้ทารุณจริง ๆ และไม่ได้ช่วยอะไรเลย ในฐานะที่เป็นผู้ผลิตซอฟท์แวร์ใช้งานของธนาคารย่อมไม่ชอบแน่ หากมีใครก๊อบปี้ไปใช้ในธนาคารอื่น อาจจะเป็นความคิดเห็นแก่ตัว เพราะเราเป็นผู้ผลิตจึงเห็นใจผู้ผลิตด้วยกัน เมื่อมองในแง่ของผู้ใช้ การก๊อบปี้ก็ดีตรงที่ว่า ทำให้การใช้คอมพิวเตอร์แพร่หลาย คนทำธุรกิจเทคโนโลยีด้านนี้กล้าลงทุน จะมีบ้างนิดหน่อยก็ได้แต่อย่าให้ถึงขั้นไม่เกรงใจเจ้าของ วิธีการป้องกันคิดว่าทำได้ยากจังเท่าที่มองดูแล้วยังไม่เห็นวิธีการที่ได้ผลอย่างจริงจัง แม้กระทั่งการป้องกันในดิสค์ก็ยังมีคนพยายามแกะออกมาจนได้ แต่ควรป้องกันไว้บ้างเพราะจะทำให้คนก๊อบปี้เกิดความไม่มั่นใจว่าซอฟท์แวร์นั้นถูกต้องร้อยเปอร์เซ็นต์ ส่วนที่ขาดไปแม้เพียง 0.001 เปอร์เซ็นต์ อาจจะทำให้ข้อมูลเสียไปในอนาคตได้ บางคนจะพิจารณาถึงจุดนี้เพราะเขาคิดว่าข้อมูลที่อยู่ในดิสค์นั้น มีค่ามากกว่าซอฟท์แวร์ที่เขาควรจะจ่ายเงินซื้อ และกฎหมายลิขสิทธิ์ในปัจจุบันยังไม่รุนแรง ไม่งั้นคงไม่มีก๊อบปี้กันขนาดนี้ รัฐบาลควรจะออกกฎหมายโดยตรงขึ้นมาสักฉบับแต่คงไม่ได้ผลเท่าไร หรือได้เพียงบางส่วน ขึ้นอยู่กับราคาซอฟท์แวร์มากกว่า เพราะว่าโปรแกรมบางอย่างคนอยากซื้อใหม่ในกรณีที่เขาต้องการใช้งานให้คุ้มค่า หรืออาจจะก๊อบปี้ไว้ศึกษาก่อนว่าซอฟท์แวร์นั้นเหมาะสมหรือไม่ แล้วถึงจะซื้อของจริงแม้ว่าไม่มีกฎหมายบังคับ ดังนั้นตัวที่ช่วยได้มากที่สุดนอกเหนือจากกฎหมายคือราคาซอฟท์แวร์ เมื่อทุกคนหันมาซื้อไม่ก๊อบปี้ ผู้ผลิตย่อมอยากผลิต ต้นทุนก็จะลดลงด้วย"

มร.แจ๊ค เอ็ม ซี ฮู

กรรมการบริหาร บริษัท สหวิริยา คอมพิวเตอร์กรุ๊ฟ จำกัด

"การก๊อบปี้ซอฟท์แวร์ในไทยจะแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ซอฟท์แวร์จากต่างประเทศกับซอฟท์แวร์ที่ประดิษฐ์เอง โดยมากคนใช้คอมพิวเตอร์กว่า 80 เปอร์เซ็นต์ใช้ซอฟท์แวร์ภาษาไทย ในฐานะที่เป็นบริษัทผู้ขายไมโครคอมพิวเตอร์ ผมไม่เห็นด้วยกับการก๊อบปี้ซอฟท์แวร์ของคนอื่น เพราะทำให้การลงทุนในการพัฒนาซอฟท์แวร์ค่อนข้างน้อย สาเหตุสำคัญเกิดจากผู้ขายและลูกค้ายังขาดความเข้าใจว่าอะไรคือซอฟท์แวร์ มูลค่าซอฟท์แวร์อยู่ตรงไหน ทั้ง ๆ ที่กว่าจะได้ซอฟท์แวร์ออกมาใช้งานตามความต้องการนั้น ต้องเสียเวลาและเงินลงทุนจำนวนมหาศาล แต่ผู้ขายกลับไปเน้นการขายฮาร์ดแวร์ แข่งขันตัดราคากันจนต้องยอมกำไรน้อยลงหรือขาดทุน อีกประการหนึ่งคือ รัฐบาลไม่มีนโยบายที่แน่นอน ในการออกกฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์ซอฟท์แวร์โดยตรง จึงทำให้เทคโนโลยีด้านนี้ของเราล้าหลังประเทศเพื่อนบ้าน แนวทางแก้ไขการก๊อบปี้ซอฟท์แวร์ในไทย ผมคิดว่ามีอยู่ 3 วิธีคือ

1. ให้ความรู้แก่ลูกค้าให้เห็นคุณค่าของซอฟท์แวร์ที่สามารถช่วยงานของเขาได้ ไม่ใช่เป็นเพียงแค่ดิสค์แผ่นเดียว

2. แสดงให้รัฐบาลเห็นประโยชน์ของการพัฒนาซอฟท์แวร์ โดยออกกฎหมายลิขสิทธิ์ป้องกันการก๊อบปี้เป็นพิเศษ แต่การควบคุมจะมากน้อยแค่ไหนก็ต้องมาพิจารณากันอีกที จะช่วยให้คนเขียนซอฟท์แวร์มีกำลังใจ ข้อดีที่ตามมาคือ ความเจริญของธุรกิจคอมพิวเตอร์

3. ปรับความเข้าใจระหว่างซอฟท์แวร์เฮาส์และผู้ขายฮาร์ดแวร์ด้วยกันถึงผลเสียของการก๊อบปี้ซึ่งจะตกอยู่ที่ผู้ใช้ ผมเชื่อว่าซอฟท์แวร์ที่เขียนโดยคนไทยมีประสิทธิภาพไม่ด้อยกว่าของต่างประเทศ และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในบ้านเราเอง ถ้าทุกฝ่ายร่วมมือกันอย่างจริงจังคงต้องใช้เวลาหรือให้ใครคนใดคนหนึ่งตัดสินใจทำเป็นตัวอย่าง

ส่วนการก๊อบปี้ซอฟท์แวร์จากต่างประเทศ เรายังไม่มีการจดลิขสิทธิ์หรือซื้อ Source Code จึงมักมีปัญหาติดขัดการทำงานของโปรแกรมไม่ค่อยดี ไม่เหมือนกับที่ญี่ปุ่นทำอยู่ขณะนี้ คือซื้อลิขสิทธิ์ แล้วนำมาดัดแปลงให้เป็นภาษาของเขาเอง โดยรักษากระบวนการพื้นฐานของเดิมไว้ไม่ผิดเพี้ยน การทำในลักษณะเช่นนี้ต้องใช้เงินลงทุนสูง แต่ก็คุ้มค่าเพราะญี่ปุ่นมีผู้ใช้คอมพิวเตอร์มากมาย สามารถขายแพ็คเกจได้ ผมคิดว่าถ้าเราร่วมมือกันซื้อ Source Code ของซอฟท์แวร์ที่มีชื่อเสียงจากต่างประเทศมาแก้ไขเป็นภาษาไทยตามการใช้งานของเมืองนอกทุกอย่าง แล้วขายในราคาเหมาะสม ย่อมขายได้แน่นอน แต่ถ้าเมื่อใดมีกฎหมายลิขสิทธิ์คุ้มครองซอฟท์แวร์ในประเทศแล้ว การนำเข้าซอฟท์แวร์จากต่างประเทศจะต้องลดลง เพราะผมเชื่อว่าคนไทยก็มีฝีมือในการพัฒนาซอฟท์แวร์ของเราขึ้นมาเช่นกัน"

สกู๊ปพิเศษ

ผศ.ดร.อนันต์ จันทรโอภากร

อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

"เรื่องการก๊อบปี้ซอฟท์แวร์ปัญหาไม่ได้อยู่ที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย จุดหลักของปัญหานี้คือทำไมจึงต้องก๊อบปี้ ซึ่งผมคิดว่าสาเหตุมาจากผู้ผลิตได้บวกผลประโยชน์ที่เขาพึงได้รับเข้าไปในต้นทุนด้วย ถ้ามีกฎหมายเป็นเรื่องเป็นราวป้องกันในส่วนนี้ ผู้ผลิตก็มีหลักประกันความคุ้มครองสิ่งที่เขาได้ลงทุนทำขึ้นมาอย่างเต็มที่ ส่งผลให้ราคาซอฟท์แวร์ถูกลง ในทัศนะของผมคิดว่าซอฟท์แวร์ควรจะได้รับความคุ้มครองเพราะว่ากว่าจะคิดโปรแกรมแต่ละโปรแกรมออกมาได้ต้องลงทุนลงแรงและใช้สมองไม่น้อย แต่ติดปัญหาที่ว่าเราจะคุ้มครองอย่างไร ในหมู่นักกฎหมายก็ยังถกเถียงกันว่าซอฟท์แวร์เป็นวรรณกรรมที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ หรือเป็นสิ่งซึ่งจะได้รับความคุ้มครองในลักษณะสิทธิบัตร ผลของการคุ้มครองภายใต้กฎหมายทั้งสองนั้นแตกต่างกัน ถ้าเป็นลิขสิทธิ์ก็ได้รับความคุ้มครองตลอดชีวิตของเจ้าของลิขสิทธิ์ และอีก 50 ปีนับแต่ผู้นั้นเสียชีวิต ซึ่งไม่น่าเหมาะสมกับลักษณะและสภาพของซอฟท์แวร์นัก ตอนนี้ทางสหรัฐอเมริกาพยายามบีบให้เราคุ้มครองคอมพิวเตอร์ซอฟท์แวร์ โดยอาจตัดสิทธิพิเศษทางการค้าที่ให้แก่ประเทศไทย (G.S.P.) แต่เราต้องรู้ว่าสิทธิพิเศษที่เขาให้เรานั้นมีการพิจารณาใหม่ทุก 8 ปี และทบทวนทุก ๆ 2 ปี และการออกกฎหมายนั้นมันเปลี่ยนแปลงลำบาก เราจึงควรพิจารณาให้รอบคอบว่าสิ่งที่เราได้จากสหรัฐ จะคุ้มกับสิ่งที่เราให้เขาหรือไม่ ถ้าคุ้มครองในลักษณะที่เป็นสิทธิบัตร สหรัฐไม่ได้เป็นภาคีในอนุสัญญาเบิร์น ผลก็คือว่าเขาจะต้องมาขอจดทะเบียนสิทธิบัตรในประเทศไทย และต้องเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่ภายในโปรแกรม ซึ่งทำให้เราได้ข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมประเภทนี้มากขึ้น และอายุการคุ้มครองก็น้อยกว่ากรณีของลิขสิทธิ์ โดยสนธิสัญญาทางไมตรีถ้าเราคุ้มครองซอฟท์แวร์ของคนไทยอย่างไร สหรัฐก็จะได้รับความคุ้มครองในลักษณะเดียวกัน สรุปแล้วเราควรเร่งดำเนินการออกกฎหมายคุ้มครองซอฟท์แวร์โดยคำนึงว่า จะคุ้มครองอย่างไรประเทศไทยจึงจะได้ประโยชน์มากที่สุด"

คุณวิชัย กังวานพรศิริ

กรรมการผู้จัดการ
บริษัท ออฟฟิสอินฟอร์เมชั่นซีสเต็ม จำกัด

"การก๊อบปี้โปรแกรมของคนอื่น ผมยอมรับว่าผิด แต่ถ้าเป็นประโยชน์ต่อทุกคนย่อมเป็นเรื่องควรกระทำ เช่น การก๊อบปี้ซอฟท์แวร์จากต่างประเทศ ซึ่งช่วยให้เราลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ลงได้มากเหมือนกัน เพราะเราเองก็ไม่ใช่เจริญพร้อมทุกอย่างทางเทคโนโลยี เพราะฉะนั้นการยอมรับสิ่งที่หลายคนเห็นดีด้วย และนำมาดัดแปลงประยุกต์ใช้ ผมถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่จะก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งอื่น ๆ ด้วยตัวเองได้ ถ้ามองถึงเหตุผลของความถูกต้องก็ไม่ควรก๊อบปี้ วิธีที่สามารถทำได้คือ ซื้อ Source Code โปรแกรมใช้งานที่สำคัญของเขามา แล้วแก้ไขเป็นภาษาไทย แต่ลักษณะนี้การลงทุนค่อนข้างสูง และการรวมกลุ่มผู้ขายตั้งสมาคมเพื่อซื้อ Source Code ผมว่าลำบาก เพราะว่าไม่มีใครยอมเสียเงินโดยได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่า ส่วนซอฟท์แวร์ที่เขียนขึ้นเอง ผมคิดว่าผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรยอมรับและเคารพสิทธิประโยชน์ของแต่ละคน ต่างฝ่ายต่างเขียนโปรแกรมตัวเองออกมา ทำให้เกิดสภาวะการแข่งขันขึ้น ผู้ใช้คอมพิวเตอร์จะได้รับประโยชน์มากที่สุด และเขาจะตัดสินเองว่าโปรแกรมของใครสมบูรณ์แบบ วิธีการนี้ทำให้บริษัทผู้ผลิตเกิดความตื่นตัว และการพัฒนาซอฟท์แวร์ย่อมเป็นผลพลอยได้ที่ตามมาอย่างแน่นอน ปัญหาการก๊อบปี้ซอฟท์แวร์ก็จะลดน้อยลงด้วย การใช้กฎหมายป้องกันการก๊อบปี้ผมคิดว่าคงเป็นไปไม่ได้ เพราะปัญหาอยู่ที่ว่ามันยังไม่มีคดีตัวอย่าง จึงไม่สามารถรู้ได้ว่าผลจะออกมาในรูปใดถ้ามีการดำเนินคดีกัน การเจรจาในกลุ่มของคนในวงการก็ช่วยให้ปัญหานี้ลดลงได้เช่นกัน แต่ไม่มีใครเป็นตัวตั้งตัวตีอย่างจริงจัง ผู้ค้าเองมีการแบ่งกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยและต่างคนแสวงหาผลประโยชน์ในระยะสั้นของตนเองเป็นหลัก ก็คุยกันไม่มีสิ้นสุดสักที ผมเบื่อจริง ๆ กับปัญหาการก๊อบปี้"

สกู๊ปพิเศษ

อาจารย์ แก้วสรร อติโพธิ

อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

"ตามหลักความก้าวหน้าแล้ว ซอฟท์แวร์ควรเป็นของสังคม ทุกคนย่อมมีสิทธิ์ก็อบปี้ได้ แต่ไม่เป็นธรรมกับคนที่ใช้สมองคิดขึ้นมา ซึ่งเขาควรมีส่วนในผลกำไรจากสิ่งที่เขาทำด้วย ถ้าปล่อยให้ลงทุนอยู่ฝ่ายเดียว แล้วถูกคนอื่นก็อบปี้ไปเฉย ๆ แรงทุ่มเทกับความก้าวหน้าด้านซอฟท์แวร์ก็จะลดลง ดังนั้นการคุ้มครองซอฟท์แวร์ที่ประดิษฐ์เองในไทยจึงเป็นเรื่องจำเป็นมาก เท่ากับส่งเสริมให้เกิดการริเริ่มค้นคว้าต่อไปในอนาคต จากนั้นจึงค่อยพิจารณาถึงการปกป้องซอฟท์แวร์ของต่างประเทศว่า เราจะได้ผลประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่ ซึ่งจะต้องดูไปถึงสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่ามีการแลกเปลี่ยนความคุ้มครองลิขสิทธิ์ทางปัญญาหรือไม่ สำหรับปัญหาทางกฎหมายในส่วนของทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่างถ่ายทอดออกมาจากสมองคน เช่น ซอฟท์แวร์ควรจัดอยู่ในระเบียบข้อบังคับตามสิทธิบัตรหรือลิขสิทธิ์ ผมคิดว่าซอฟท์แวร์เป็นชุดทางตรรกศาสตร์ ที่เกิดจากความฉลาดหรือไอคิวของคน ๆ หนึ่ง ไม่ใช่ความสามารถทางการนิพนธ์หรือการสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม จึงไม่ตรงประเด็นเรื่องลิขสิทธิ์ และเมื่อวินิจฉัยว่าซอฟท์แวร์เป็นสิทธิบัตร ความคุ้มครองก็ต้องได้มาโดยกฎหมายสิทธิบัตร มีการจดทะเบียนในลักษณะที่ไม่ซ้ำกับของคนอื่น หมดปัญหาเรื่องการครองสิทธิ์ แต่มีข้อเสียคือ ซอฟท์แวร์ทำแบบนั้นไม่ได้ บางครั้งอาจมีการซ้ำซ้อนบางส่วนหรือเพิ่มเติมเล็กน้อย กลับกลายเป็นการสกัดกั้นการพัฒนาอีกด้วย และถ้าใช้กฎหมายลิขสิทธิ์จะยุ่งยากกว่ามาก คือเราไม่สามารถรู้ได้เลยว่าใครเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ที่แท้จริง เพราะกฎหมายลิขสิทธิ์ไม่มีระบบทะเบียนมารองรับ จนบัดนี้ก็ยังตกลงไม่ได้ว่าจะออกกฎหมายลักษณะไหน ฉะนั้นหากทุกคนต้องการความคุ้มครองในเรื่องซอฟท์แวร์ จะต้องดำเนินการทดสอบกรณีตัวอย่างเสียก่อน ซึ่งในส่วนนี้ผู้ผลิตซอฟท์แวร์หรือผู้เกี่ยวข้องน่าจะหยิบยกคดีใดคดีหนึ่งขึ้นมาฟ้องร้องเป็นตัวอย่างในแง่ลิขสิทธิ์ แล้วดูว่าศาลจะตัดสินอย่างไร หรือเอาซอฟท์แวร์ตัวหนึ่งไปขอจดสิทธิบัตรกับกรมทะเบียนกระทรวงพาณิชย์ ว่าเขายอมจดทะเบียนให้หรือไม่ จากนั้นก็เลือกเอาวิธีที่ดีที่สุดโดยพิจารณาตามความเหมาะสมและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย การออกกฎหมายโดยเฉพาะมีทางทำได้ในกรณีที่

สภาพความแน่นอนทางกฎหมายไม่เด่นชัด และบุคคลในวงการเห็นสมควรที่จะมีกฎหมายบังคับเป็นพิเศษ อาจจะเอากฎหมายทั้งสองฉบับมาผสมผสานกัน ตัดข้อบังคับบางอย่างที่ไม่เป็นประโยชน์ออก หรือเพิ่มเติมบทบัญญัติใหม่ ๆ เข้าไปแทน ในส่วนนี้เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารโดยเฉพาะกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ที่จะผลักดันให้มีกฎหมายรับรอง เพื่อประโยชน์ทางการพัฒนา และไม่ว่าจะเป็นกฎหมายลิขสิทธิ์หรือสิทธิบัตรควรครอบคลุมซอฟท์แวร์ทั้งที่ผลิตเองในประเทศและของต่างประเทศ เมื่อมองโดยรวม ๆ แล้วผมคิดว่าการคุ้มครองช่วยให้เราสามารถเข้าถึงการใช้งานได้อย่างเต็มที่ และมีโอกาสใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มากขึ้น"

คุณ สมชาย เกียรตินักสู้
ผู้จัดการ ร้านซอฟท์ซีสเต็ม

"ผมสนับสนุนให้มีการก๊อบปี้ โดยเฉพาะในส่วนของซอฟท์แวร์ต่างประเทศ เพราะคนที่มีปัญญาซื้อแผ่นดั้งเดิมจากต่างประเทศมีไม่กี่คน ใช้กันเฉพาะกลุ่มเล็ก ๆ ความรู้ก็ถูกจำกัดอยู่ในวงแคบ ไม่มีโอกาสก้าวไปได้เลย แล้วจะเกิดประโยชน์ได้อย่างไร นอกจากนี้ยังทำให้ประเทศต้องเสียดุลการค้าอีกด้วย ความจริงแล้วคอมพิวเตอร์สามารถทำอะไรได้หลายอย่าง น่าจะใช้ประโยชน์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะจุดประสงค์ของการผลิตซอฟท์แวร์ขึ้นมาก็เพื่อความก้าวหน้าของงาน การก๊อบปี้มีส่วนช่วยให้ซอฟท์แวร์แพร่หลายออกไป ส่วนซอฟท์แวร์ในประเทศถ้าจะให้ดีควรขออนุญาตเจ้าของเสียก่อนว่าเขายินยอมหรือไม่ โดยซื้อลิขสิทธิ์จากผู้เขียน และต้องดูเป้าหมายที่แท้จริงว่าเขียนซอฟท์แวร์นั้น ๆ ขึ้นมาเพื่ออะไร เพื่อผลตอบแทนจากการขาย แต่จุดประสงค์หลักต้องการโชว์ผลงานด้วย หากเป็นเช่นนี้ก็ควรตัดใจเรื่องการก๊อบปี้ เพราะเขาเองก็ตั้งใจจะเขียนหลายชิ้นอยู่แล้ว น่าจะดีใจเสียอีกที่มีคนเอาไปก๊อบปี้ ถ้าจะมีปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ของใครคนหนึ่งเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม คิดว่าคงไม่ร้ายแรงนัก แต่คงไม่ถึงกับตั้งเป็นศูนย์ก๊อบปี้โดยเฉพาะหรอก ผมเชื่อว่าความคิดของผมถูกต้องและหลายคนคงมีความคิดเหมือน ๆ กับผม"